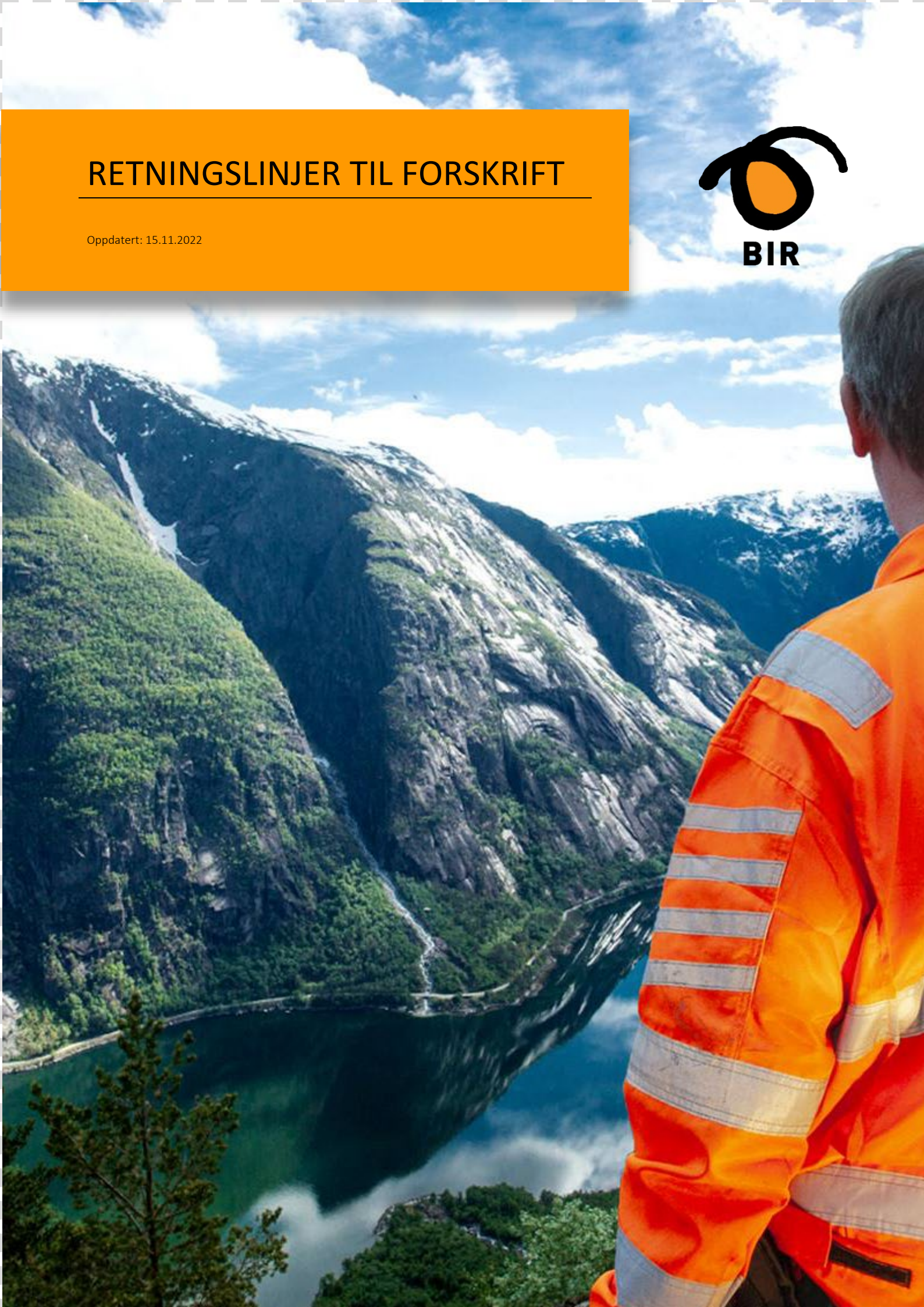

RETNINGSLINJER TIL FORSKRIFT

Oppdatert: 15.11.2022

Innhold

<i>Om BIR</i>	4
Formålet med retningslinjer.....	4
Samarbeid med andre myndigheter og etater	4
<i>Kapittel 1. Innledende bestemmelse</i>	5
Definisjoner	5
<i>Kapittel 2: Kommunens ansvar</i>	6
Om kommunens ansvar	6
Spesielt om enerett og krav til samtykke	6
<i>Kapittel 3: BIR sine plikter</i>	6
Håndtering og transport av husholdningsavfall	6
Informasjonsplikt	7
Felles avfallsløsning.....	7
Hentetjenester	8
Bringetjenester	8
Gjenvinningsstasjoner.....	8
Returpunkt.....	8
Hyttepunkt	8
Eiendomsrett til avfallet	9
Definisjon og håndtering av avfallstyper	9
Restavfall	9
Plastemballasje	9
Glass- og metallemballasje	9
Farlig avfall og elektrisk- og elektronisk avfall	9
Matavfall	9
Hageavfall.....	10
<i>Kapittel 4: Abonentens plikter</i>	10
Eier av eiendom sin opplysningsplikt.....	10
Gebyrplikt og fritak	10
Generelt	10
Gebyrplikt.....	11
Fritak fra gebyrplikt.....	11
Spesielt om beregning av gebyr	12
Boenheter	12
Bokollektiv og hybler/hybelleiligheter.....	12
Fritidsbolig.....	12

Bruk av beholder, container og fellesanlegg	13
Beholdere på oppstillingsplass	14
Beholdere på hentested.....	14
Containere	15
Sekker	15
Bossnettet.....	15
Tilkomst til hentested.....	15
Hentested på privat vei	15
<i>Kapittel 5: Tilsyn, kontroll og sanksjoner.....</i>	<i>15</i>
Kontroller.....	15
Innvendig kontroll.....	16
Områdekontroll/utvendig kontroll	16
Kontroll av matrikkeldata/matrikkelen/enhetsregister	16
Kontroll av boligannonser	16
Bruksendring	16
Forsøpling	16
Forsøpling Returpunkt/Hyttecontainer	16
Forsøpling samle plass/bossnettnedkast.....	17
Teknisk informasjon	17
Krav om renovasjonsteknisk plan	17
Kjøring på privat vei.....	17
<i>Kapittel 6: Administrative bestemmelser.....</i>	<i>18</i>
Koblinger:.....	18

Om BIR

BIR er en forkortelse for Bergenområdet Interkommunale Renovasjonsselskap. BIR er et av Norges største renovasjonsselskap, og er ansvarlig for den lovpålagte innsamlingen av husholdningsavfallet i BIRs syv eierkommuner. Dette gjelder Askøy, Bergen, Bjørnafjorden, Kvam, Osterøy, Samnanger og Vaksdal.

BIRs funksjon som interkommunalt aksjeselskap tar utgangspunkt i forurensningsloven § 30. Denne bestemmelsen gir kommunene ansvaret for innsamling av husholdningsavfall og er grunnen til at BIR i sin tid ble opprettet. Gjennom tildelt enerett fra våre eierkommuner, har BIR fått rett til innsamlingen og behandlingen av husholdningsavfall for alle innbyggerne i de syv kommunene.

BIR som konsern består av flere selskaper som har ulike oppgaver innen avfallshåndtering.

Formålet med retningslinjer

Forskrift om håndtering av husholdningsavfall er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 30. Forskriften er et kommunalt vedtak og gjelder rettigheter og plikter for BIR, som tjenesteleverandør og abonnenten som mottaker.

Retningslinjene er utarbeidet av BIR og er ikke en del av forskriften. Den beskriver imidlertid regler og praksis ved utførelse av avfallsinnsamlingen, gebyrplikt, gebyrfastsettelse og andre funksjoner som er delegert i henhold til forskriften. Retningslinjene følger i hovedsak samme struktur som kapitlene i forskriften, i tillegg til koblinger til relevante dokumenter.

Forskriften gjelder i den aktuelle kommunen som har vedtatt denne.

Samarbeid med andre myndigheter og etater

BIR samarbeider tett med kommunene særlig innenfor helse, trafikk og brannvern.

BIR er også deltaker i ulike samarbeidsfora for å begrense forurensning og forsøpling. Dette gjør at vi tar kontakt med helsevernmyndighetene dersom det er forsøpling eller forurensning som er så omfattende at det kan få helsemessige eller hygieniske konsekvenser.

Det at etater i kommunene har ansvar for relaterte områder, gjør at det i forskriften også henvises til ulike regelverk utenfor BIRs ansvarsområde. Et eksempel på dette er politivedtektene for Bergen sentrum der bymiljøetaten har myndighet til å ilegge bøter. BIR på sin side kan håndheve og kreve kostnadsdekning for utgifter knyttet til forsøpling rundt returpunkter, hyttepunkter, samlepunkt for beholdere, samt nedkast i bossnettet og eventuelt andre hente- og leveringssteder.

Kapittel 1. Innledende bestemmelse

Definisjoner

Forskriftens § 1-3 definerer flere sentrale begreper som er nærmere beskrevet nedenfor, i tillegg til begreper brukt i dette dokumentet.

Husholdningsavfall	Avfall fra eiendommer med privat husholdning, herunder større gjenstander som inventar og lignende. Avfall fra sameie i borettslag og eierseksjonssameier og lignede defineres i denne sammenhengen som husholdningsavfall.
Abonnent	Eier eller fester av registrert grunneiendom - eller seksjonert del av slik eiendom med husholdning, som omfattes av denne forskriften. Abonnenten har plikt til å betale avfallsgebyr, og er økonomisk ansvarlig for oppsamlingsenhetene og tap som oppstår som følge av uaktsom bruk.
Kunde	Enhver som leverer eller etterlater husholdningsavfall til særskilt mottak for avfall eller til oppsamlingsenhet utlånt av BIR.
Eiendom	All registrert grunneiendom eller seksjonert del av slik eiendom der det oppstår husholdningsavfall. Dette omfatter også eiendommer som ikke benyttes regelmessig, herunder fritidseiendommer, hytter, støler, rorbu/naust, campingvogner og lignende.
Gebyrplikt	Gebyrplikten defineres i henhold til beregning av selvkost, hvor kunden betaler for en tjeneste, jf. § 15-1 i kommuneloven. I henhold til § 30 i forurensningsloven plikter kommunen «å innføre ordninger for sortering av avfallet». Avfallsgebyret skal dekke alle kostnader som omfatter avfallstjenesten. Herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll m.v. Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene, jf. forurensningsloven § 34.
Boenheter	Boenheter defineres ut ifra hvorvidt det er en selvstendig enhet med mulighet for hvile og anledning til matstell. For eksempel at enheten innehar eller har tilgang til kokemuligheter/kjøkken/tekjøkken. Boenheter regnes fremdeles som selvstendige enheter, selv om de deler strømmåler. Dette gjelder også i tilfeller hvor enhetene deler oppgang/inngang.
Særlig om hybler og bokollektiv	Hvert beboelsesrom i et bokollektiv regnes som en selvstendig husholdning og har egne gebyrregler som er spesifisert i kapittel om gebyrplikt.
Særlig om mobile boenheter	Campingvogner, mobile brakker og båter kan defineres som boenhet og dermed omfattes av forskriften. Vilkåret er imidlertid at enheten gir rom for hvile og anledning til matstell og at den har hatt funksjon som boenhet i tre måneder eller mer/ står på fast oppstillingsplass i en sammenhengende periode på mer enn 3 måneder per år.
Oppsamlingsenheter	Den klassiske oppsamlingsenheten for husholdningsavfall er beholdere og BIR-sekker. BIRs definisjon av oppsamlingsenhet er imidlertid ikke begrenset til disse to alternativene, men omfatter også oppsamlingsenheter som beholdere ved returpunkt, containere, bossug og nedgravde løsninger. Dette området er under stadig utvikling og BIR vil ta i bruk nye løsninger i tiden fremover.
Selvkost	Alle kostnadene ved å drive med avfallshåndtering, både direkte og indirekte kostnader skal dekkes av avfallsgebyret, jf. forurensningsloven §34.
Felles avfallsløsning	Avfallsløsning der tre eller flere boenheter deler beholdere, containere, nedgravd avfallsløsning eller bossug.
H-Nøkkel	Nøkkelsystem som skal benyttes i dører og porter der BIR har behov for tilkomst til avfallsløsning. Systemlås som er unik for BIR.

Kapittel 2: Kommunens ansvar

Om kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret for innsamling av husholdningsavfallet. Historisk er det også kommunen som har utført denne innsamlingen.

Krav til kvalitet og kostnadseffektivitet i forhold til offentlige tjenester har i de senere år ført til at mange kommuner har vurdert om det finnes alternative måter å organisere renovasjons-virksomheten på. Flere har i den forbindelse funnet det hensiktsmessig å opprette egne selskaper. Dette kan være interkommunale selskaper eller aksjeselskap som er eid av en eller flere kommuner, slik som BIR AS.

Forurensningsloven bygger blant annet på prinsipper om at forurensning og avfallsproblemer først og fremst skal løses ved kilden. Den som forurenser skal bære kostnadene ved å hindre eller begrense avfallsproblemene.

Spesielt om enerett og krav til samtykke

Tildeling av enerett forutsetter at kommunene ikke kan gi andre aktører tillatelse til å foreta innsamling av husholdningsavfallet. Dersom andre skal foreta innsamling av husholdningsavfall, må det foreligge en eksplisitt tillatelse fra kommunen.

Det kan imidlertid oppstå situasjoner der det vil være hensiktsmessig at andre aktører enn BIR foretar innsamlingen. I disse tilfellene har kommunene gjennom forskriften delegert myndighet til BIR, slik at BIR kan vurdere søknader og eventuelt gi samtykke.

Et eksempel på en situasjon der det kan være hensiktsmessig at andre enn BIR samler inn husholdningsavfall, er der en husholdning har leid en container for å kvitte seg med større gjenstander – trevirke, møbler, osv., eller farlig avfall og elektrisk- og elektronisk avfall (EE-avfall). Når avfallet har oppstått i en bolig defineres det som husholdningsavfall. Selskapet som leverer tjenesten, skal da ha samtykke for å kunne samle inn dette avfallet.

Begrunnelsen for krav om samtykke er at kommunene skal kunne sikre at de oppfyller det ansvaret som de er pålagt i forurensningsloven. Dette for å kunne føre kontroll med at innsamling og behandling av husholdningsavfall er forsvarlig i forhold til miljø-, økonomi- og helsemessige krav.

Kapittel 3: BIR sine plikter

Håndtering og transport av husholdningsavfall

BIRs hovedansvar etter forskriften er innsamling av husholdningsavfall i de kommuner hvor forskriften er vedtatt. Denne tjenesten tar utgangspunkt i at hver boenhet har tilgang til oppsamlingsenheter for restavfall og kildesortert avfall.

Avfallshåndtering er en samfunnskritisk tjeneste. Helsemyndighetene har derfor anbefalt at oppsamlingsenhet for restavfall må tømmes minimum en gang i måneden. Jevnlig tømming er viktig for å sikre rene og trivelige bomiljø.

Jevnlig tømning og bortkjøring av husholdningsavfallet er med andre ord en viktig del av BIRs plikter. Blir BIR hindret i å komme på avtalt tømmedag av feilparkerte biler, manglende brøyting/strøing, gravearbeider og lignende skal BIR derfor prøve igjen innen tre virkedager.

Dersom beholder ved gjentatte anledninger ikke kan tømmes, kan BIR endre hentested for beholder. Årsak for permanent endring kan da være begrunnet i utfordringer med veistandard og tilkomst som gjør det vanskelig å ivareta hensyn til myke trafikanter, bomiljø og HMS for renovatør. Ved slik endring varsles abonnenten om dette. Varsling skjer ved at abonnenten tilskrives i forkant, samt mottar påminnelse via SMS når henting på nytt hentested iverksettes.

Dersom beholder ikke blir tømt etter to forsøk på grunn av vinterføre eller andre midlertidige hindringer kan hentested endres midlertidig. Varsling skjer ved SMS og/eller at abonnenten tilskrives.

Informasjonsplikt

BIR plikter å informere om avfallsordningene i kommunene. BIR har veiledningsplikt etter forvaltningsloven på de områdene hvor vi har fått delegert hjemmel til å fatte enkeltvedtak. Dette vil blant annet være vedtak om avfallsgebyr og pålegg om fjerning eller opprydning av avfall.

For å formidle kunnskap om avfallshåndtering generelt og vår virksomhet spesielt, har vi lagt ut informasjon på våre nettsider bir.no. Der finnes blant annet en oversikt over hvordan de ulike avfallstypene skal sorteres og leveres.

Ved endringer i våre tjenester forsøker vi etter beste evne å informere kundene i forkant.

Felles avfallsløsning

Felles avfallsløsning skal til enhver tid være tilpasset BIRs avfallsordning. For de anlegg som ikke eies av BIR, er eier av felles avfallsløsning ansvarlig for drift og vedlikehold av eget anlegg. Felles avfallsløsninger skal til enhver tid være tilpasset de systemer BIR bruker for innsamling av husholdningsavfall. Gjeldende krav til avfallsløsninger følger av renovasjonsteknisk veileder (RTV). Dersom BIR ikke kan tømme anlegget på grunn av forhold hos eier, kan BIR pålegge bruk av tradisjonelle beholdere/containere for innsamling av avfallet. BIR bestemmer da type utstyr og hentested.

Når det er nødvendig for å få til en hensiktsmessig og hygienisk oppbevaring, innsamling, og transport, kan BIR i tillegg til punkter nevnt i forskrift om håndtering av husholdningsavfall pålegge eier av eiendom:

- a) å knytte seg til en bestemt felles avfallsløsning
- b) vedlikehold og utskifting av felles avfallsløsning
- c) å bære kostnaden med tiltakene i punkt a og b.

BIR kan ikke pålegge eier å iverksette tiltak som er urimelig tyngende eller kostnadskrevende.

Etablering og endring av avfallsløsning kan være søknadspliktig etter reglene i plan- og bygningslovgivningen. Dette er forhold som eier av eiendom må avklare med plan- og bygningsmyndigheten i kommunen.

Hentetjenester

BIR skal samle inn avfall slik at eier og andre ikke unødvendig sjeneres av støv, lukt og støy. Avfallet blir derfor tømt mellom klokken 06.00 og 22.00, noe som er i tråd med kommunale vedtekter om nattero mellom klokken 23.00-06.00.

Renovatørene skal sette beholder tilbake på plass i lukket og oppreist tilstand, på hentested.

Når det er nødvendig for å få til en hensiktsmessig og hygienisk oppbevaring, innsamling og transport, kan BIR pålegge eier av eiendom:

- a) å endre hentested
- b) å endre beholdertype, øke volumet og/eller antallet beholdere
- c) å bære kostnaden med tiltakene i punkt a og b

Helsemyndigheter og brannvernmyndigheter er ansvarlig for at helse- og brannvernregelverk følges. De kan derfor av eget tiltak sette vilkår som sikrer en helsemessig forsvarlig og brannsikker oppbevaring og plassering av beholdere, eller andre oppsamlingsenheter for husholdningsavfall.

Bringetjenester

Gjenvinningsstasjoner

BIR skal i den enkelte kommune ha gjenvinningsstasjoner for grovavfall, større mengder avfall, elektriske og elektronisk avfall (EE-avfall), farlig avfall og annet kildesortert avfall fra husholdning.

Tilbudet kommer i tillegg til plikter som fremgår i lov og forskrift. Kunder som leverer avfall på gjenvinningsstasjoner, må betale etter faste takster. Inntektene dekker deler av kostnadene som knytter seg til behandlingen av avfallet og drift av stasjonen. De resterende kostnadene dekkes via det ordinære avfallsgebyret. Begrunnelsen for dette er prinsippet i forurensningsloven § 2 femte punkt, om at forurenser skal betale.

Gjenvinningsstasjonene kan ta imot avfall fra næring mot vederlag som tilsvarende markedspris. Siden gjenvinningsstasjonene er delfinansiert av avfallsgebyret, er det ulik pris for husholdningsavfall og næringsavfall for å hindre kryss-subsidiering i strid med EØS-avtalen.

Returpunkt

BIR kan i den enkelte kommune ha returpunkter for mottak av kildesorterte avfallstyper fra husholdningen. BIR har tilrettelagt for levering av glass- og metallemballasje på returpunkt. Ved utvalgte returpunkt har vi også satt ut containere eller beholdere for papiravfall, matavfall og for plastemballasje. BIR har ansvar for renhold og opprydning ved forsøpling på returpunkt, dersom dette ikke blir utført av den eller de som har ansvar for forsøplingen.

Hyttepunkt

BIR har tilrettelagt for levering av husholdningsavfall for hyttekunder. Felles oppsamlingsenheter er plassert ved punkter i tilknytning til aktuelle hytteområder. Disse er låste og skal kun benyttes av hytteeierne i området. Nøkler må returneres ved endring fra fritidsbolig til privat bolig. Ved salg av eiendommen skal hyttenøklerne overdras til ny eier.

Eiendomsrett til avfallet

Abbonnten har overdratt eiendomsretten til avfallet til BIR når oppsamlingsenhetene tømmes i renovasjonsbil, bossnett eller er levert til returpunkt eller gjenvinningsstasjon. Abbonnten er selv ansvarlig for at avfall som vil holdes konfidensielt blir makulert eller destruert.

Definisjon og håndtering av avfallstyper

Restavfall

Restavfall er avfall som ikke kan kildesorteres. Restavfall legges i vanlige plastposer og knyttes godt igjen. Gjenstander som er for store til å puttes i plastposer må leveres til en gjenvinningsstasjon. Restavfall hentes på faste ruter. Noen fellesløsninger tømmes etter nivåmåling.

Papp, papir og drikkekartong:

Papir er alt fra aviser og blader til reklame og skrivepapir, i tillegg kommer papp og drikkekartong. Papir/papp og drikkekartong kastes løst i egen enhet for papir. Det meste av papp og papir kan sorteres, men det finnes noen unntak som for eksempel bøker med harde permer og gavepapir. Vi anbefaler å se bir.no for sorteringsveiledning. Papir/papp og drikkekartong hentes på faste ruter.

Plastemballasje

Returordningen for plastemballasje innbefatter ren plast som har vært brukt til å pakke inn matvarer og andre produkter, samt plastposer, folie og bobleplast. Eksempler på hva som ikke kan kildesorteres som plast er isopor og plast som ikke er emballasje. Vi anbefaler å oppsøke bir.no for sorteringsveiledning.

Det er kun BIRs egne plastsekker eller egne containere som skal brukes ved kildesortering av plast. Sekkene til plastemballasje fås gratis i dagligvarebutikker og på BIRs gjenvinningsstasjoner. For kunder som er tilknyttet bossnettet i Bergen sentrum brukes egne poser til plastemballasje. Disse får du i nærbutikk i bossnettområdet og hos den mobile gjenvinningsstasjonen. For øvrige nedgravde avfallsløsninger må plast pakkes og leveres i vanlige plastposer.

Plastemballasje hentes på faste ruter.

Glass- og metallemballasje

Glass og metall er emballasjen som er rundt mat, drikke og husholdningsartikler. Glass- og metallemballasje kan leveres til returpunkt. Returpunkt tømmes etter nivåmålinger.

Farlig avfall og elektrisk- og elektronisk avfall

Farlig avfall er produkter som inneholder miljø- og helseskadelige stoffer. Elektrisk- og elektronisk avfall (ee-avfall) er produkter som bruker eller leder strøm, og kan inneholde miljøskadelige stoffer. Farlig avfall og EE-avfall kan leveres på gjenvinningsstasjonene, boliglag kan på visse vilkår låne en container for innsamling av farlig avfall og mindre EE-avfall kostnadsfritt.

Forhandlere og dagligvarebutikker er pliktet til å ta imot EE -avfall som de selger.

Matavfall

Matavfall er avfall som er organisk nedbrytbart. Matavfall leveres i egne papirposer, i egne

beholdere for matavfall eller til container på utvalgte returpunkt. Papirposen er ikke beregnet for store mengder fuktig avfall som saus og supper. Det må ikke puttes plastpose rundt papirposen og vi oppfordrer bruk av ventilert kurv på kjøkkenet for å unngå lukt og søl. Bruk fortrinnsvis BIRs kildesorteringskurv.

Det meste av organisk avfall kan sorteres som matavfall, men det finnes noen unntak som for eksempel jord og blomster. Vi anbefaler å se bir.no/matavfall for sorteringsveiledning.

BIR har også egen ordning med tilskudd ved kjøp av kompostbinge eller kjøkkenkompost (Bokashi).

Hageavfall

Hageavfall, jord og stein leveres til gjenvinningsstasjon som egne avfallstyper.

Kapittel 4: Abonnentens plikter

Enhver eiendom med privat husholdning, som skal ha eller har hatt denne funksjonen i tre måneder eller mer, er omfattet av renovasjonsordningen, og eier er forpliktet til å bruke BIR sine tjenester for oppsamling og innsamling av husholdningsavfall.

Eier av eiendom sin opplysningsplikt

Eier av eiendom der det oppstår husholdningsavfall plikter å opplyse om forhold som har innvirkning for plikten til, eller innholdet av abonnement, herunder antall private husholdninger som er tilknyttet tjenesten.

Eier har plikt til å opplyse BIR dersom en har eiendom eller boenheter det ikke betales avfallsgebyr for. Gebyr kan pålegges for tre år tilbake i tid jf. foreldelsesloven § 2.

Eier har selv plikt til å sette seg inn i hvor mange gebyrpliktige boenheter eiendommen er registrert med i BIRs kunderegister.

Eier har plikt til å opplyse BIR om bruksendring av bolig.

Eier har plikt til å informere om forhold/feil som har betydning for registrering av faktisk bruk av BIRs tømmejenester. For eksempel om luker som åpnes med nøkkelbrikke er ulåste og åpne for allmenheten.

Gebyrplikt og fritak

Generelt

Forurensningsloven § 34 fjerde ledd fastslår at «gebyr skal betales av den som eier en eiendom, som omfattes av ordning for innsamling av avfall...». Eier av eiendom plikter å betale avfallsgebyr. I tvilstilfeller avgjør BIR om en eiendom er gebyrpliktig og hvem som plikter å betale avfallsgebyret jf. § 4-2 i forskrift om håndtering av husholdningsavfall. Avfallsgebyret gjelder per hele kalendermåned. Gebyrplikten for ny eller endret avtale gjelder fra den første i måneden etter at eiendommen er omfattet av forskriften.

I alle BIR-kommuner faktureres abonnentene etter antall tømminger, lukeåpninger eller vekt av restavfallet. Det er lagt inn et minimumsgebyr som sikrer at abonnenten betaler for tømming minst en gang i måneden. For å lese mer om betalingsmodellen se bir.no/priser. Lov om eiendomsskatt § 25 tredje ledd, § 26 og § 27 gjelder tilsvarende for oppgjør og innkreving av avfallsgebyret. Avfallsgebyret er sikret med legalpant etter Lov om pant § 6-1. Ubetalte heftelser følger eiendommen. Ved hjemmelsovergang må ny og tidligere eier foreta oppgjør.

Gebyrplikt

Om det er knyttet gebyrplikt til en eiendom, hvor mange gebyrer og hvem som er ansvarlig for betaling av gebyr, avgjør BIR jf. § 4-2 andre ledd i forskrift. Antall avfallsgebyr som eiendommen skal betale baseres på hvor mange boenheter på eiendommen som kan brukes som sted for hvile og matstell, separat og uavhengig av hverandre. I denne sammenhengen skal det beregnes gebyr for:

- a. borettslagsleilighet
- b. hybel i permanent oppsatt bolig, bokollektiv hvor flere familier, (herunder familier med en person), deler kjøkken, (hvert rom defineres som egen husholdning
- c. rom i leilighetshotell, hospits og internat med begrenset innslag av fellestjenester, anleggsbrakke benyttet som bolig.

For flere husholdninger som deler kjøkken, blir gebyret regnet ut i tråd med dette eksempelet: To husholdninger som deler kjøkken regnes som en husholdning og blir avkrevd ett gebyr. Tre husholdninger som deler kjøkken regnes som en husholdning og kreves for ett gebyr, fire husholdninger gir to gebyr, fem husholdninger gir to gebyr, osv. Altså; antall hybler deles på to og det rundes ned til nærmeste heltall.

BIR kan pålegge eier av eiendom å betale gebyr selv om eiendommen ikke tidligere har vært registrert som gebyrpliktig. Pålegg utformes etter egne retningslinjer.

Fritak fra gebyrplikt

Eier kan søke om fritak fra avfallsgebyr når eiendommen oppfylder kriteriene for fritak i en sammenhengende periode på minimum seks måneder. Fritak for privatbolig kan innvilges inntil 18 måneder og kan forlenges ved fritakets utløp. Fritak for fritidsbolig kan innvilges i inntil 12 måneder og kan forlenges ved fritakets utløp. Fritak innvilges den 1. i måneden etter mottatt søknad. Søknad rettes til BIR, som gir fritak etter egne retningslinjer. Varig fritak kan innvilges, dersom særskilte kriterier er oppfylt.

Ved utløp av fritak er eier selv ansvarlig for å sende inn søknad om ny fritaksperiode dersom kriteriene for fritak fortsatt er oppfylt.

BIR sender skriftlig varsel måneden før fritaket utløper. Dersom eier ikke har mottatt varsel, er eier allikevel selv ansvarlig for å søke på nytt innen utløpsdato dersom fritaket ønskes forlenget.

Ved utløp av fritak er eier selv ansvarlig for å bestille tilgang til avfallsløsning.

Spesielt om beregning av gebyr

Boenheter

Boenheter defineres ut ifra hvorvidt det er en selvstendig enhet med mulighet for hvile og matstell. Det vil si om enheten innehar kokemuligheter/kjøkken/tekjøkken. Boenhetene regnes fremdeles som selvstendige enheter, selv om de deler strømmåler, så lenge hver enhet har mulighet for hvile og matstell. Dette gjelder også i tilfeller hvor enhetene deler oppgang. En privatbolig med hybel regnes dermed som to boenheter.

Gebyrplikten defineres i henhold til beregning av selvkost, hvor kunden betaler for en tjeneste, jf. § 15-1 i kommuneloven. I henhold til § 30 i forurensningsloven plikter kommunen «å innføre ordninger for sortering av avfallet».

Avfallsgebyret skal dekke alle kostnader som omfatter avfallstjenesten. Herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll m.v. Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene, jf. forurensningsloven § 34.

Bokollektiv og hybler/hybelleiligheter

Beboelsesrom, hybel og lignende som gir mulighet for hvile og matstell er gebyrpliktig. Dette gjelder både rom med eget kjøkken og rom som for eksempel er tilknyttet kjøkken som deles av flere. Ved flere hybler/beboelsesrom hvor kjøkken deles, beregnes gebyret ut fra 0,5 av totalt antall hybler/beboelsesrom. Antall boenheter rundes ned til nærmeste hele tall.

For boenheter i bokollektiv tilknyttet avfallsløsninger med identløsning og volumbegrensning kan en velge å betale bokollektivgebyr. Dette er et redusert grunngebyr uten inkluderte lukeåpninger. Abonnementen betaler fra første lukeåpning og det beregnes ett gebyr pr beboelsesrom (bokollektivet må bestå av minimum tre beboelsesrom).

Ved overgang fra utleie som bokollektiv til utleie for familie/en husholdning kan det innvilges varig fritak for tidligere utleide beboelsesrom. Ved nytt eierforhold som medfører bruksendring fra bokollektiv til eget bruk, kan det innvilges varig fritak.

Dersom en abonnent leier ut en hybel/leilighet til en familie eller en enkeltperson, utgjør dette en selvstendig husholdning, som utgjør en boenhet, uavhengig av størrelse på hybel og mengde avfall som produseres.

Fritidsbolig

BIR tilbyr en differensiert betalingsmodell der det blir tatt hensyn til en potensiell avfallsmengde fra den enkelte fritidsbolig. Betalingsmodellen er delt inn i 4 kategorier.

Kategori 1:

Fritidsbolig som er hyppig i bruk på grunn av flere brukergrupper. Eksempel på dette er firmahytter, lagshytter eller utleiehytter.

Øvrige fritidsboliger er kategorisert i henhold til disse tre kriteriene:

- Adkomst, gangavstand fra kjørbar vei, eller brygge til fritidsboligen mindre enn 1 km
- Innlagt vann
- Innlagt strøm

Kategori 2:

50 % av standardgebyret når minst to av kriteriene er oppfylt.

Kategori 3:

35 % av standardgebyret når ett av kriteriene er oppfylt.

Kategori 4:

25 % av standardgebyret når ingen av kriteriene er oppfylt.

Gebyrplikten gjelder hele året, uavhengig av bruk.

Dersom en privatbolig benyttes som fritidsbolig, gjelder gebyrreglene for privatbolig. Dersom du får innvilget bruksendring fra privatbolig til fritidsbolig av kommunen, vil gebyrene bli endret til gebyr for fritidsbolig, og du får tilgang til hytterenasjon. Beholdere for privatbolig inndras, eventuelt kan abonnenten velge å inngå hytteabonnement med egen beholder.

Dersom en fritidsbolig benyttes som privatbolig, ved at eier har registrert postadresse på eiendommen, skal det betales avfallsgebyr for en boenhet benyttet som privatbolig.

Bruk av beholder, container og fellesanlegg

Eier skal bruke BIRs beholder, container, sekker eller felles avfallsanlegg etter anvisning og pålegg fra BIR. Eier er ansvarlig for at plassering og bruk av BIR sine beholdere, containere og avfallsanlegg skjer i samsvar med disse retningslinjene.

Eier er økonomisk ansvarlig for beholdere som er bortkomne eller ødelagt ut over normal slitasje, og for tap som oppstår som følge av uaktsom bruk. BIR vil reparere eller skifte beholdere som følge av vanlig slitasje og elde, samt ved skader som har oppstått på grunn av uaktsomhet fra BIR sin side.

Eier/kunde har plikt til å kildesortere avfallet og håndtere restavfallet etter BIRs retningslinjer.

Abonnenten er selv ansvarlig for at beholderen ikke medfører skade på omgivelser eller miljø når den settes fram på tømmedagen. Det er spesielt viktig å tenke over den brannfare som spesielt beholdere i plast kan ha når de står plassert inntil en husvegg.

Dersom beholderen utgjør en skaderisiko, for eksempel ved mye vind eller is, skal den sikres på en egnet måte som ikke er til større hindrer for tilkomst eller tømning for våre renovatører. Eventuelle permanente sikringer, der det skulle være behov, skal avtales i forkant med BIR. BIRs plastsekker må sikres for vær og vind.

Beholderen skal ikke være fylt mer enn at lokket lett kan lukkes. Avfallet skal være forsvarlig innpakket og skal ikke pakkes fastere enn at enheten kan tømmes uten besvær. På vinterstid er kunden selv ansvarlig for at avfallet ikke er frosset fast og dermed ikke lar seg tømme. Av HMS-hensyn kan renovatørene ikke manuelt løsne avfall som sitter fast i beholderen.

Abonnenten har ansvar for at det er rett beholder som står ved eiendommen. Adresse, samt gårds- og bruksnummer står på etiketten som er klistret på siden av beholderen. Ta kontakt med vårt kundesenter dersom det er tvil om beholderen tilhører abonnenten.

Dersom beholderen blir borte, oppfordrer vi til å foreta et søk i nærområdet. Hvis det ikke gir resultat, meld fra til BIRs kundesenter. Beholderen vil da bli registrert som savnet. Dersom beholderen må erstattes, vil abonnenten bli belastet med et gebyr som tilsvarer kostnaden for ny beholder. Gebyret blir refundert dersom den savnede beholderen kommer til rette innen tre måneder etter at den ble erstattet. Refusjon forutsetter at BIR blir informert om at den opprinnelige beholder er kommet til rette.

Beholderen er utstyrt med en databrikke som identifiserer den. BIR vil derfor kunne registrere om beholderen blir tømt et annet sted. I slike tilfeller vil BIR ta kontakt med abonnenten som har meldt beholderen savnet. Dersom BIR skal hente tilbake beholderen til eiendommen, påløper det gebyr.

Eventuelt søl fra tømmingen skal fjernes av BIR. Vi har imidlertid ikke ansvar for å fjerne avfall som er hensatt eller etterlatt i strid med forskriftens bestemmelser. Dette gjelder også avfall som er hensatt ved siden av oppsamlingsenheter. BIR har heller ikke ansvar for å rydde avfall på avveie fra overfylte beholdere som spres ut over av fugler, dyr eller som følge av vær- og vindforhold.

Abonnenten er selv ansvarlig for renhold av beholderen.

Beholdere på oppstillingsplass

Eier er ansvarlig for at beholderen plasseres på oppstillingsplass på egen eiendom utenom tømmedager. Beholderen skal plasseres på oppstillingsplass slik at den ikke er til sjenanse eller fare for omgivelsene. Beholderen skal være ren og lukket, herunder at den ikke er fylt mer enn at lokket lett kan lukkes for å forebygge lukt og skadedyr.

Avfallet skal være pakket slik at det ikke medfører vansker å tømme beholderen.

Beholdere på hentested

Eier er ansvarlig for å plassere beholder på fastsatt hentested innen kl. 06.00 på tømmedagene. Eier har ansvar for å påse at det fremgår tydelig at beholderen skal tømmes på tømmedag.

Beholder skal plasseres på hentestedet slik at innsamlingen kan utføres på en effektiv og hygienisk måte. Beholder må ikke plasseres til hinder for allmenn ferdsel.

Eier må bringe beholder tilbake til egen eiendom etter tømming.

BIR kan inndra eller flytte beholdere plassert i strid med denne bestemmelsen. Eier må bære kostnaden med tiltaket.

I forbindelse med snøfall eller frost må tilkomst og hentested være tilstrekkelig ryddet, strødd mv., slik at innsamlingen kan utføres på en forsvarlig måte og uten fare for takras og lignende. BIR kan anviser midlertidig hentested dersom beholder ved gjentatte anledninger ikke kan tømmes på grunn av fremkommelighet.

Containere

BIR utplasserer containere i samarbeid med eier. Eier er ansvarlig for riktig og forsvarlig bruk av containere. Eier skal påse at containere bare brukes for korrekt kildesortert avfall.

Hentested for container skal være lett tilgjengelig og ha et plant og fast underlag. Det skal være tilstrekkelig areal rundt containeren slik at den kan tømmes uten vansker. Hentested må være i henhold til krav i renovasjonsteknisk veileder.

Hvis ditt borettslag/sameie skal etablere nye avfallsløsninger, se vår renovasjonstekniske veileder. Her finner du BIR sine anbefalinger for valg og plassering av avfallsløsninger.

Når det gjelder bossugløsninger, må det være nok plass til at bossugbilen kommer lett fram til det aktuelle dokkingpunktet. Se renovasjonsteknisk veileder for utfyllende opplysninger.

Hentested må ikke etableres slik at plassering av tømmebil kan være trafikkfarlig eller kan være til hinder for trafikken.

Sekker

Plastsekk godkjent av BIR settes ut på hentested innen kl. 06.00 på tømmedagene. Ved manglende innsamling av sekker må BIR varsles.

Sekker for plastemballasje skal ikke benyttes til andre formål. Sekker med feilsortert avfall blir ikke samlet inn, og må tas tilbake til eiendommen.

Sekker med restavfall kan bare plasseres ved beholder etter samtykke fra BIR.

Bossnettet

Tilgang til bossnett gis til eier ved tilknytning. Eier må selv administrere tilgang til eventuelle leietakere/brukere.

Tilkomst til hentested

Hentested skal være ved kjørbær vei for renovasjonsbil. Hvis det er låste dører/porter til avfallsløsningen, må tilkomst tilgjengeliggjøres via BIRs H-nøkkelsystem.

Hentested på privat vei

Hvis eier ønsker hentested som medfører bruk av privat vei, skal følgende krav være oppfylt for at hentestedet kan brukes:

- 1) Privat vei skal være i henhold til BIRs renovasjonsteknisk veileder, (RTV).
- 2) I forbindelse med snøfall, frost og andre lignende hindringer er veieier ansvarlig for å sikre nødvendig og forsvarlig tilkomst for BIR.

BIR kan gi pålegg om annet hentested hvis kravene i denne bestemmelsen ikke er oppfylt.

Kapittel 5: Tilsyn, kontroll og sanksjoner

Kontroller

For å sikre riktig innkreving av avfallsgebyr, utfører BIR kontroller i henhold til forvaltningsloven § 15 og § 5-1 i forskrift om håndtering av husholdningsavfall. Kontroll

innbefatter blant annet områdekontroller, kontroller mot eiendomsregister og offentlig informasjon, samt innvendig besiktelse etter avtale med eier. Dette gjelder alle eiendommer innenfor forskriftens bestemmelsesområde. Det kan være aktuelt med kontroll for å sjekke antall boenheter, samt for å sjekke om en boenhet står tom eller benyttes til eget bruk.

Innvendig kontroll

Kontrollører utfører innvendig kontroll i boligen etter avtale med eier dersom det er søkt om varig fritak for én eller flere boenheter, som er slått sammen til én boenhet. Dette for å kontrollere at de oppfyller BIR sine kriterier til fritak for gebyr.

Områdekontroll/utvendig kontroll

Kontrollørene i BIR utfører områdekontroller for å undersøke om fritidseiendommer står til nedfalls, blir benyttet som lager eller er revet/brent. Kontrollørene utfører også områdekontroll ved privateiendommer, for å sjekke at boligen er ubebodd/står tom eller for å sjekke om det er en utleieleilighet/kjellerleilighet ved boligen eller ekstra ringeapparat o.l.

Kontroll av matrikkeldata/matrikkelen/enhetsregister

Vi kontrollerer data fra matrikkelen, som er kommunens enhetsregister/eiendomsregister. På grunnlag av denne informasjonen, sender vi ut varsel og pålegg om ekstra gebyr

Kontroll av boligannonser

Det utføres jevnlig kontroll av utleieannonser og salgsannonser, hvor det blir sendt ut påleggsbrev om varsel og vedtak av ekstra boenhet. Ved uenighet foretar BIR kontroll etter avtale med eier.

Bruksendring

Ved bruksendring må det søkes direkte til kommunen. Ved godkjenning av bruksendring fra kommunen, er det abonnentens ansvar å gi melding til BIR. Abonnenten må sende kopi av bruksendring til BIR.

Forsøpling

Forsøpling returpunkt/hyttecontainer

Ved fulle beholdere eller containere på returpunkt/hyttepunkt ber vi om at det meldes fra til BIR. Det er ikke lov å plassere avfall utenfor oppsamlingsenhetene. Dette er i strid med forskriften og gir grunnlag for at BIR kan kreve kostnadsdekning for opprydding.

Ved forsøpling ryddes punkt omgående, hvis ikke synlige navn på mulig forsøpler kan observeres. Ryddet avfall gjennomgås for mulig identifisering av forsøpler. Der forsøpler er blitt identifisert, sender BIR brev i forbindelse med forsøplingen, med opplysning om at dette vil bli fakturert. Brevet skal inneholde begrunnelse hjemlet i forskrift om håndtering av husholdningsavfall og forurensningsloven. Dokumentasjon av forsøplingen gjøres med bilder og beskrivelse av identifisert avfall fra forsøpler.

Hvis det finnes synlige navn på avfallet, skal vedkommende kontaktes for eventuelt å rydde opp. Det gis en dags frist for identifisert forsøpler til å rydde sitt avfall. Dersom forsøplingen inneholder matavfall eller farlig avfall, ryddes dette omgående av BIR.

Meldes saken inn via våre kontoer i sosiale medier eller til kundesenteret, med opplysninger om forsøpler/huseier, tar kundesenteret kontakt med forsøpler/huseier for opprydding.

Dersom et returpunkt/hyttepunkt avsluttes av BIR, har BIR ryddeplikt i 14 dager. Etter dette er det grunneier sitt ansvar.

Forsøpling samleplass/bosnettnekast

Dersom forsøplingen inneholder matavfall eller farlig avfall, ryddes dette omgående av BIR.

Hvis det finnes synlige navn på avfallet, skal vedkommende kontaktes pr. telefon for eventuelt å rydde opp snarest. Maks en times frist.

Meldes saken inn via våre kontoer i sosiale medier eller til kundesenteret, med opplysninger som identifiserer opphavet til forsøplingen tar kundesenteret kontakt med forsøpler/huseier. Hvis det ikke oppnås kontakt med mulig forsøpler/huseier, ryddes avfallet av BIR. Avfallet gjennomgås for mulig identifisering av forsøpler. Brev om forsøplingen skal sendes til forsøpler/huseier med opplysning om at dette vil bli fakturert.

Brevet skal inneholde begrunnelse hjemlet i Forskrift om håndtering av husholdningsavfall og forurensningsloven. Dersom forsøpler er blitt identifisert skal huseier meddeles dette. Dokumentasjon av forsøplingen gjøres med bilder, og av identifisert avfall fra ev. forsøpler. Dato og klokkeslett for opprydding loggføres i BIRs kundesystem.

Dersom forsøplingen ikke inneholder matavfall/farlig avfall varsles huseier pr. telefon med pålegg og frist for opprydding. Dersom det ikke oppnås kontakt pr. telefon, ryddes det av BIR, og forsøpler, eventuelt huseier, tilskrives om ileggelse av gebyr for oppryddingen. Dato/klokkeslett for forsøpling noteres i BIRs kundesystem.

Forsøpling på privateiendom, ved offentlige boskurver og friluftsområder faller utenfor BIRs ansvarsområde.

Teknisk informasjon

Krav om renovasjonsteknisk plan

Valg av fremtidsrettet og nedgravd avfallsløsning setter føringer for avfallshåndteringen i fremtiden. BIR ønsker å tilrettelegge for en miljømessig, økonomisk og effektiv innsamling og transport av avfall. Det bør velges løsninger som er gunstige for beboere og BIR som skal tømme anlegget.

For å sikre en forutsigbarhet i planprosesser, stiller BIR krav om utarbeidelse av renovasjonsteknisk plan (RTP) i tråd med BIRs renovasjonstekniske veileder (RTV). Ved utarbeidelse av plansaker vil BIR gi sin uttalelse til planforslaget. BIR skal gi uttalelse til RTP ved utarbeidning av reguleringsplan før innsending til kommunen.

Kjøring på privat vei

BIR har mange ulike kjøretøy som gjør at privat vei skal være i henhold til BIRs renovasjonsteknisk veileder (RTV) for å sikre tilkomst til avfallsløsning. Tilkomstvei, utkjøringsvei, snumulighet (vendesløyfe, vendehammer, e.l.) og oppstillingsplass for renovasjonsbil skal tilfredsstillende både lastebil (L), jf. Statens vegvesens håndbok N100, og bruksklasse 10 (BK10) 32 tonn, jf. 'Forskrift om nærmere bestemmelser om tillatte vekter og dimensjoner for offentlig veg'. For Askøy, Osterøy og Kvam gjelder kommunale veinormer på privat vei.

Kapittel 6: Administrative bestemmelser

På enkelte områder er BIR tillagt myndighet til å gjøre enkeltvedtak. Enkeltvedtak kan defineres som avgjørelse eller vedtak som gjelder rettigheter og plikter til en eller flere bestemte personer. Dette kan for eksempel være vedtak om å innvilge eller avslå søknad om fritak fra avfallsgebyr. Det kan også være pålegg om å rydde og fjerne ulovlig hensatt avfall, eller vedtak om å gjennomføre kontroll og granskning.

Når BIR fatter enkeltvedtak gjelder reglene i forvaltningsloven. Spesielt viktig er retten til å klage på vedtaket.

Klage skal fremsettes innen tre uker etter vedtaket er mottatt. BIR ber om at klagen fremsettes skriftlig for å sikre dokumentasjon. For å sikre at BIR gjør vedtak på riktig grunnlag, er det viktig at klagen begrunnes, og at det fremlegges dokumentasjon hvor det er mulig.

Klage sendes til:

BIR Husholdning AS, avdeling kunde, Postboks 6004, 5892 Bergen.

Klagen kan også sendes per-post til: bir@bir.no

Klagen skal besvares så raskt som mulig av BIR og innen rimelig tid. Ved klage vurderer BIR om det er grunnlag for å omgjøre det opprinnelige vedtaket. Dersom BIR beslutter å opprettholde det opprinnelige vedtaket, oversendes saken til BIRs klagenemd.

Klagenemndas vedtak kan ikke påklages. Medlemmene i klagenemnda er oppnevnt politisk av kommunene som eier BIR.

Koblinger:

Retningslinjer for fritak fra renovasjonsgebyret	Retningslinjer for fritak privatbolig
Retningslinjer for tilskuddsordninger	Retningslinjer for tilskuddsordninger i BIR
Retningslinjer for renovasjonsgebyr	
Tømmekalender	Finn dine tømmedager
Retningslinjer for samtykke	Retningslinjer ved behandling av søknad om samtykke
Gebyrkalkulator	Beregning av gebyr